

N:o 183.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 maj 1907.
— — — — — Andra Kammaren den 24 — — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordningar om frihamn och om frilager.

(Bevillningsutskottets betänkande n:o 35.)

Till Konungen.

I en till Riksdagen den 21 sistlidne mars afåten proposition, n:o 109, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till:

- a) förordning om frihamn och
- b) förordning om frilager.

Inom tullagstiftningen måste af naturliga skäl såsom regel uppställas, att den stadgade tullafgiften skall erläggas vid de tullpliktiga

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 56 Häft. (N:o 183.) 1

varornas införsel till landet. Men tydligt är ock, att, då man med tullen afser att träffa endast sådana varor, som verkligen förbrukas inom landet, den anförda regeln skall menligt inverka icke allenast på tillverkningen af sådana för export afsedda artiklar, vid hvilkas framställning tullpliktiga utländska råämnen eller halffabrikat användas, utan äfven på den transithandel, som kan äga rum med utländska varor. Och likasom å ena sidan staten måste tillse, att det med tulllagstiftningen afsedda mål verkligen uppnås, bör det därför å andra sidan framstå såsom en angelägenhet af synnerlig vikt, att — naturligen utan åsidosättande af nödig kontroll vid tullafgifternas uttagande — åtgärder vidtagas i syfte att mildra den menliga inverkan på näringslivet inom landet, som af berörda allmänna regels tillämpning kan blifva en följd. Med erkännande häraf har ock inom den ifrågavarande lagstiftningen medgifvits rätt att vid reexport i vissa fall erhålla restitution af erlagd tull, hvarförutom särskilda lättnader tillförsäkrats införseln i afseende å dels själfva tullbehandlingen dels ock afgifternas erläggande. I dessa sistnämnda afseenden må erinras om förmånerna att upplägga de tullpliktiga artiklarna å särskildt inrättade magasin eller att införa dem till vissa för ändamålet anordnade, afstängda områden, utan att i någotdera fallet tull behöfver erläggas annat än i den mån varorna uttagas till förbrukning inom landet.

Behofvet af lättnader och friheter, sådana som de här ofvan antyddas, framträder emellertid med olika styrka alltefter varornas och rörelsens olika beskaffenhet. För vissa grupper af varor har det ansetts vara till fyllest, att de kunna magasineras å transitupplag eller uppläggas å nederlag. För vissa affärgrenar åter motsvara icke dylika åtgärder de berättigade krafven på lättnader, utan varda dessa kraf tillgodosedda först därigenom, att inom landet men utanför tullområdets gränser ett område anordnas, inom hvilket trafikanterna äga sådan frihet i afseende å godsets behandling, som frihamnar och frilager innebära.

Granskar man nu den svenska tulllagstiftningen för att se, i hvad mån densamma redan för närvarande erbjuder medgifvanden och lättnader i de här ofvan omförmälda afseenden, finner man, att de utvägar, som härvidlag äro att taga i betraktande, äro nederlag, transitupplag, provianteringsfrilager och tullrestitution. Utan att närmare redogöra för dessa särskilda åt trafiken inrymda medgifvanden, hvilket synes vara så mycket mindre erforderligt, som en fullständig redogörelse för desamma återfinnes i ofvan åberopade statsrådsprotokoll, torde man äfven under fullt beaktande af deras betydelse uti här ifrågavarande

afseende nödgas erkänna, att desamma icke bereda vårt näringslif så stora fördelar, som utlandets näringsidkare ganska allmänt åtnjuta genom de i deras hemland anordnade tullinstitutioner. Också hafva från åtskilliga håll bland målsmännen för affärlifvet i vårt land uttalats önskningsar, att åt handeln och industrien måtte beredas de förmåner, som äro förenade med rätten att begagna sig af frihamn och frilager; och det är lätt insedt, att därvid exemplen från icke blott några af de stora industriidkande staterna utan äfven de skandinaviska grannländerna, där motsvarande inrättningar kommit till stånd, spelat en ganska afgörande roll.

Låt vara att förhållandena, sådana de gestalta sig hos oss och i dessa länder, icke låta sig fullt jämföra, torde likväl af de ifrågavarande institutionerna äfven i vårt land vara att förvänta afsevärda fördelar för sjöfart och industri ej mindre än för handeln. Men då vissa industrigrenar i detta hänseende kunna hafva icke allenast mindre att vinna utan möjligen äfven under vissa omständigheter skulle kunna utsättas för menliga verkningar af de ifrågasatta nya inrättningarna, få därför vid frågans bedömande icke heller dessa omständigheter förbises. I sådant afseende är att märka, att den inhemska industrien, särskildt vissa slag af densamma, måste anses vara så känslig för den utländska konkurrensens underlättande, att man före vidtagandet af de nu föreslagna åtgärderna skäligen bör tillse, att proportionen mellan tullen å den färdiga produkten å ena sidan samt tullsatserna för halffabrikat och beredningsämnen å andra sidan är med hänsyn till de ifrågasatta förändrade förhållandena rätt afvägd.

Att med bestämmelserna i vår nuvarande tulltaxa, hvilken upprättades i slutet af 1880- och början af 1890-talet på grundvalen af då rådande förhållanden inom vår industri, tullsatserna särskildt icke äro afpassade för den omständighet, att den utländska konkurrensen så att säga flyttas in på lifvet, lärer få anses vara uppenbart. Det torde sålunda få medges, att en närmare utredning af denna fråga måste anses vara af behofvet påkallad, innan medgifvande lämnas att här i landet upprätta frilager. Och det må vidare i detta sammanhang erinras, att vår tulltaxa, hvilken för öfrigt äfven i åtskilliga andra afseenden erkänts lida af väsentliga brister, ur såväl dessa som äfven andra synpunkter ansetts böra göras till föremål för en fullständig revision. Det vill därför synas lämpligt, att i afvaktan på berörda utredning frågan om införande här i landet af frilagersinstitutionen må tills vidare få anstå; och har Riksdagen under sådana omständigheter ansett, det frilager icke bör för närvarande inrättas i vårt land.

Nu kunde det visserligen synas, som om samma skäl äfven talade emot införande af frihamnsinstitutionen, då ju frihamn i sig innefattar jämväl frilager. Men härvid är till en början att märka, att frilager dels skulle kunna upprättas på ett betydande antal platser inom landet, dels ock kunde komma till användning inom jämförelsevis kort tid. Ett alldeles motsatt förhållande äger rum med afseende å frihamn. Det ligger nämligen i sakens natur, att inrättandet af frihamnar, med hänsyn till därmed förenade synnerligen vidlyftiga anordningar, ej blott kräver en ganska väsentlig tidrymd utan äfven af naturliga skäl måste inskränkas till ett fåtal platser inom landet.

Vidare är att beakta, hurusom frihamnsinstitutionen framför frilagret erbjuder vissa fördelar, hvilka torde vara ägnade att uppväga de olägenheter, som eljest, enligt hvad ofvan anförts, kunde vara att befara af de ifrågasatta institutionernas införande. Frihamnsinstitutionen är nämligen, såsom äfven af den i utlandet vunna erfarenhet framgår och jämväl af departementschefen med styrka framhållits, i hög grad ägnad att befrämja sjöfartens utveckling. Genom denna institutions införande hos oss torde man sålunda kunna hoppas, att vår sjöfart skall erhålla ett kraftigt stöd och att genom däraf följande förbättrade förbindelser med aflägsna platser nya afsättningstillfällen skola beredas för vår exportindustri. Häraf skulle äfven näringslivet i allmänhet hämta afsevärdt gagn och, hvad särskildt handeln beträffar, möjligheter beredas för vår handelskår att kraftigare och med större utsikt till framgång än hittills kunna upptaga konkurrensen med utlandet.

Under sådana förhållanden har Riksdagen icke tvekat att i hufvudsak biträda förslaget om inrättande af frihamnar, dock har i anslutning till hvad ofvan anförts i afseende å frilager det syntts nödigt att särskildt föreskrifva, att tillstånd till frihamns öppnande för användning icke må meddelas att gälla tidigare än efter utgången af år 1910 eller den tidpunkt, då arbetet med tulltaxans revision måste vara slutfördt.

Om Riksdagen sålunda ansett sig böra i princip biträda det kungl. förslaget i denna del, har Riksdagen däremot, på sätt här nedan synes, funnit skäl till vissa erinringar vid förslagets detaljer. Riksdagen vill emellertid redan i detta sammanhang med afseende å det föreslagna stadgandet om bruttoförtullning underkastade varors behandling vid införsel från frihamn framhålla, hvad jämväl af ämbetsverken i deras senaste utlåtande påpekats, eller att den nu föreslagna lösningen af denna fråga synes vara ägnad att medföra vissa betänkligheter särskildt på grund af den därmed förenade utsikten till tvister mellan

tullmyndigheterna och varuägare om hvad som borde förstås med handelsmässigt emballage. Detta måste nämligen enligt sakens natur antagas vara af olika beskaffenhet alltefter den väglängd, varan fraktats, då den införts. Härvid bör ock erinras, att, då man väl måste förut-sätta, att de i frihamn införda varorna ganska allmänt därstädes upp-packas och sorteras äfvensom i vissa fall bearbetas, man ock har att räkna därmed, att det emballage, hvari varorna blifvit till frihamnen införda, icke är detsamma, som sedermera användes vid deras införsel från frihamn.

Hvad beträffar det förut framställda förslaget att genom tilläggs-tullar lösa denna fråga, har Eders Kungl. Maj:t ansett gällande handels-traktat med Tyska riket lägga hinder i vägen för en dylik lösning. Detta hinder läser emellertid icke kvarstå vid den tidpunkt, då enligt Riksdagens beslut frihamn skulle få öppnas för användning. Å andra sidan har dock icke ens ifrågasatts att tillämpa dylika tullar annat än för ett mindre antal artiklar. Att märka är dessutom, att tilläggstullar svårigen kunna tillämpas med afseende å gods, som uttages för att uppläggas på nederlag; och har det under sådana förhållanden syns lämpligt, att det nu föreslagna stadgandet bibehålles men suppleras med bestämmelser om tilläggstullar, hvarom förslag alltså förutsattes komma att utarbetas. De ifrågavarande bestämmelserna, som innehållas i § 20 mom. 3 af det kungl. förslaget, hafva följaktligen blifvit i nu angifven riktning omarbetade.

Riksdagen öfvergår nu till en granskning af de särskilda para-grafer i förslaget till förordning om frihamn, i hvilka Riksdagen funnit sig böra vidtaga ändringar eller hvilka gifvit anledning till uttalanden från Riksdagens sida.

I § 1 föreskrifves, bland annat, att frihamn skall utgöras af ett till sina gränser noga bestämdt område, omfattande dels hamn med anstalter för fartygets lossning och lastning, dels ett därintill beläget, genom hägnad från vidliggande mark afspärradt landområde med byggnader och upplagsplatser.

Ehuru Riksdagen funnit sig icke böra vidtaga någon ändring i detta stadgande, har Riksdagen likväl ansett sig böra särskildt fram-hålla, att äfven med den nu föreslagna lydelsen karaktären af frihamn i detta ords egentliga bemärkelse och i den betydelse, hvari det användes i utlandet, bör fullt tydligt framträda, och torde annan tolkning få anses utesluten, än att frihamn bör så anordnas, att icke, därest på grund af särskilda förhållanden uppdelning af frihamnsområdet af

Eders Kungl. Maj:t anses böra medgifvas, den ena delen utgör företrädesvis frilager och den andra frihamn.

I första momentet af § 2 föreslås, att tillträde till frihamnens särskilda delar icke under någon förevändning må förvägras vederbörande tulltjänsteman. Då med uttrycket tulltjänsteman i detta sammanhang icke torde afses annat förhållande, än att stadgandet i fråga äger tillämpning äfven å tullbetjänt, har Riksdagen, med hänsyn därtill att i tullförfattningarna i allmänhet förstnämnda uttryck äger en inskränkta betydelse, ansett det förtydligande böra göras, att orden »vederbörande tulltjänsteman» ändras till »tullverkets vederbörande personal».

Vid tillämpning af bestämmelserna i § 5 synes tillfälle vara beredt för Eders Kungl. Maj:t att i sammanhang med beviljande af tillstånd att inrätta frihamn meddela särskilda bestämmelser i ämnen, rörande hvilka närmare föreskrifter icke blifvit i författningsförslaget införda. Exempelvis må i sådant afseende erinras, att hvad i § 4 stadgas i fråga om inrättande af frihamn lärer i tillämpliga delar böra kunna göras gällande äfven i fråga om sådana ändringar, som beröra förhållanden, hvilka äro utmärkta genom fastställda kartor och ritningar med tillhörande beskrifningar. Så ock i fråga om föreskrifter angående underhåll af stängsel och erforderliga tullokaler m. m. dylikt. Särskilda föreskrifter i dessa ämnen skulle sålunda kunna i själfva förordningen undvaras.

I § 13 föreslås förbud mot att inom frihamnen idka boktryckeri-rörelse eller verksamhet af beskaffenhet att kunna medföra fara eller olägenhet för anstalten eller där intagna varor.

Med vår industris raska utveckling och då erforderliga jämkningar i tulltaxan stundom måhända icke kunna med nödig skyndsamhet vidtagas, torde emellertid den möjligheten ingalunda vara utesluten, att äfven andra industrier understundom kunna befinna sig i det läge, att tullen å den färdiga varan icke är rätt väl afpassad efter tullen å erforderliga råvaror och beredningsämnen, i följd hvaraf sådana varors framställande inom frihamnen skulle kunna medföra en för andra tillverkare ojämn och i viss mening illojal konkurrens vid varans afsättning å den inhemska marknaden.

Nu är det visserligen sant, att för rättigheten att inom frihamn idka industriell verksamhet erfordras tillstånd af Eders Kungl. Maj:t och att det under sådana omständigheter kan förväntas, att frågan om meddelande af tillstånd till dylik verksamhet kommer att föregås af en så allsidig pröfning i hvarje särskildt fall, att icke trots ett sådant för-

hållande det begärda tillståndet skulle komma att meddelas. Men det oaktadt synes, med tillämpning af den princip, som redan funnit uttryck i det nu föreslagna förbudet, det böra uttryckligen fastslås, att hvarje verksamhet, som i följd af gynnsammare produktionsvillkor är ägnad att å den inhemska marknaden afsevärdt skada inom riket annorstädes än i frihamn drifven enahanda verksamhet, icke må medgifvas.

Ett stadgande i sådant syfte har införts i denna paragraf.

Hvad beträffar mom. 2 och 3 i § 20 af Eders Kungl. Maj:ts förslag, torde dessa böra gälla icke blott vid landväga införsel, såsom sammanhanget här synes utvisa, utan äfven vid införsel sjövägen. Eljest skulle nämligen de ifrågavarande bestämmelserna med lätthet kunna kringgås redan medelst införsel till tullhamnen i samma stad. De hafva därför jämte mom. 4 i förslaget, med införande tillika af den redan förut omförmälda bestämmelsen rörande särskild förhöjd tullafgift, sammanförts i en särskild §, nämligen § 19, hvaremot § 20 mom. 1, som innehåller allmänna föreskrifter rörande landväga trafik, ansetts böra upptagas tillsammans med den bestämmelse rörande sjöväga transport, hvilken innehålles i § 18 af Eders Kungl. Maj:ts förslag. Med anledning häraf har § 19 i sistnämnda förslag nedflyttats och erhållit n:o 20.

I § 19 mom. 3, motsvarande § 20 mom. 4 i Eders Kungl. Maj:ts förslag, stadgas, att införsel från frihamn af göds i sådana kvantiteter och under sådana omständigheter i öfrigt, att bestämmelsen i § 14 uppenbarligen komme att därigenom kringgås, må icke medgifvas, och i § 14 föreskrifves, att med visst i §:en närmare angifvet undantag må inom frihamn ej idkas detaljförsäljning af därstädes befintliga varor.

Afsikten med de af Eders Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna är, såsom jämväl i en inom Riksdagen i ämnet väckt motion erinras, att förekomma så kallad detaljhandel eller handel i mindre omfattning med varor, upplagda inom frihamn. Att dylika bestämmelser införas i författningen synes ock vara af behofvet påkalladt, men det kan med allt skäl ifrågasättas, huruvida hvad Eders Kungl. Maj:t i sådant afseende föreslagit är till fyllest. Ty hvarken i denna författning eller i gällande lagstiftning finnes någon allmän föreskrift om, hvad som bör förstås med detaljhandel. Och de föreslagna bestämmelserna synas Riksdagen så mycket mer betänkliga, som tillämpningen af desamma ju skulle komma att öfverlämnas åt vederbörande tulltjänsteman, hvilken alltså hade att för hvarje särskildt fall afgöra hvad som vore det ena eller det andra.

Till undanröjande af de antydda olägenheterna har i motionen föreslagits fastställandet af vissa minimikvantiteter och inom Riksdagens

bevillningsutskott har framkastats tanken på att hvad beträffar andra varor än spannmål uti förevarande afseende fastslå ett visst tullbelopp.

Vare sig nu den ena eller den andra af dessa utvägar skulle komma att anlitas, torde det dock få anses uppenbart, att i frågans nuvarande läge hvarje fastställande af visst kvantum eller visst tullbelopp skulle komma att fotas på alltför osäkra grunder. Häraf torde framgå, att frågan om hvilka åtgärder i detta hänseende böra vidtagas bör föregås af en närmare utredning af hithörande förhållanden, med iakttagande därvid bland annat att särskilda bestämmelser erfordras rörande spannmål; och då ifrågavarande spörsmål synes vara af stor betydelse, lär med visshet kunna förutsättas, att utredning och förslag i ämnet komma att till Riksdagen afgifvas. Riksdagen får alltså anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag rörande den minsta kvantitet dels af spannmål, dels ock af andra varor, som får på en gång från frihamn införas.

§ 22 innehåller straffbestämmelser i vissa fall för innehafvare af byggnad, magasinsrum eller upplagsplats inom frihamn. Riksdagen har ansett sig böra införa ett tillägg, åsyftande att enahanda straffpåföljd skall drabba jämväl den, som gjort sig skyldig till oloflig varuinförsel enligt hvad i tullstadgan sägs.

Öfriga af Riksdagen vidtagna ändringar i de särskilda §§ äro af rent redaktionell natur och torde därför icke tarfva någon motivering.

Då Riksdagen ansett, att frilager icke bör för närvarande inrättas här i landet, har Riksdagen saknat anledning att ingå i någon granskning af det därom framlagda förslaget.

Riksdagen har alltså icke bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag till förordning om frihamn oförändradt, hvaremot Riksdagen, med iakttagande af här ofvan omförmälda beslut jämte ytterligare några mindre väsentliga ändringar, antagit en förordning om frihamn af den lydelse, härvid fogade bilaga utvisar.

Stockholm den 24 maj 1907.

Med undersätlig vörndnad.

*Bilaga.***Förordning om frihamn.**

§ 1.

I stapelstad, hvarest tullkammare under tullförvaltares öfverinseende finnes, eller, där lokala förhållanden det betinga, i närheten af sådan stapelstad må, efter särskildt tillstånd af Konungen, inrättas sådan under tullverkets uppsikt och bevakning stående, till allmänt bruk för handelsrörelse och industriell verksamhet afsedd anstalt, benämnd frihamn, hvarom i denna förordning stadgas.

Frihamn, som skall utgöras af ett till sina gränser noga bestämdt område, omfattande dels hamn med anstalter för fartygs lossning och lastning, dels ett därintill beläget, genom hägnad från vidliggande mark afspärradt landområde med byggnader och upplagsplatser, skall i fråga om tull- och tillverkningsafgifter äfvensom sockerskatt anses såsom utrikes ort; och skola såväl fartyg som gods inom frihamn icke vara underkastade vidare tillsyn från tullverkets sida, än som erfordras för utöfvande af kontroll å efterlefnaden af de angående frihamn meddelade allmänna eller särskilda föreskrifter. Till frihamn från inrikes ort inkomna varor skola i fråga om rätt till restitution af tull- och tillverkningsafgifter samt sockerskatt äfvensom i öfrigt i tullhänseende betraktas såsom från riket utförda samt således vid återinförsel behandlas lika med annat gods, som från frihamn införes.

§ 2.

1. Frihamn, till hvars särskilda delar tillträde icke under någon förevändning må förvägras tullverkets vederbörande personal, skall vara försedd med lämpliga vakt- och expeditionsrum för tullbevakning och tullbehandling samt i öfrigt så anordnad, att erforderlig kontroll från tullverkets sida kan där utövas.

2. Vid frihamn skall hvarje utgång åt landsidan särskildt bevakas, och skall invid hvarje utgång finnas vaktrum; dock att, där från frihamn finnas utgångar, hvilka icke begagnas för trafik utan

allenast äro afsedda att komma till användning i händelse af eldfara eller annat olycksfall, Konungen äger medgifva befrielse från skyldigheten att särskildt bevaka sådan utgång och att vid densamma inrätta vaktrum. Jämväl åt sjösidan skall anordnas särskild bevakning.

Vederbörande tulltjänsteman äger, där han anser anledning därtill förefinnas, låta å en hvar, som lämnar frihamnen, verkställa kroppsvisitation i den ordning tullstadgan föreskrifver, dock utan att vara underkastad påföljd, i händelse underslef finnes icke hafva ägt rum.

§ 3.

Tillstånd att inrätta frihamn, hvilket jämväl innefattar rätt att drifva anstalten, kan beviljas:

stadskommun; och

för ändamålet bildadt aktiebolag, däri samtliga delägare äro svenska undersåtar och hvars styrelse består af här i riket bosatta svenska undersåtar.

§ 4.

Ansökning om tillstånd att inrätta frihamn skall ingifvas till Konungen och vara åtföljd af:

a) erforderliga handlingar till styrkande af sökandens rätt att förfoga öfver det område med byggnader och upplagsplatser, som för frihamnen afses;

b) af beskrifning åtföljd karta öfver förenämnda område; skolande för det till frihamnen hörande vattenområdet å kartan särskildt angifvas dess djup vid lägsta vattenstånd eller, därest området är afsedt att uppgrävas eller uppmuddras, det djup, till hvilket dylik uppgrävning eller uppmuddring skall ske;

c) fullständig beskrifning öfver tillämnade anordningar för frihamnens afspärrning mot tullområdet och för dess bevakning åt sjösidan äfvensom öfver de för tullbevakning och tullbehandling afsedda lokaler;

d) plan och beskrifning öfver hamnbyggnaderna inom frihamnsområdet;

e) beskrifning öfver inrättningar för sjöfartens bekvämlighet samt anstalter för lossning och lastning af varor inom frihamnen;

f) uppgift, huruvida afsedt är, att industriell verksamhet skall inom frihamnen drifvas;

- g) uppgift å de för anläggningen beräknade kostnader;
- h) förslag till hamntaxa för frihamnen; äfvensom, där ansökningen göres för aktiebolag,
- i) bevis, att den sökande är, efter ty i § 3 stadgas, behörig att inrätta frihamn.

§ 5.

Vid meddelande af tillstånd att inrätta frihamn äger Konungen, i den mån sådant med denna förordning och gällande föreskrifter i öfrigt är förenligt, bestämma de särskilda villkor och förbehåll, som för tillståndets åtnjutande kunna finnas erforderliga.

§ 6.

Tillstånd att inrätta frihamn äfvensom rätten att drifva redan inrättad sådan anstalt må ej af innehafvaren till annan öfverlåtas utan medgifvande af Konungen.

Varder innehafvare af frihamn försatt i konkurs, må rörelsen fortfarande drifvas för konkursboets räkning under en tid af högst ett år från det laga beslut meddelats om innehafvarens försättande i konkurs.

§ 7.

Sedan frihamnsanläggning blifvit fullbordad, skall i den ordning, som vid meddelande af tillstånd till anläggningen föreskrifves, därå verkställas besiktning för utrönande, huruvida anläggningen blifvit utförd i enlighet med därför fastställd plan; och åligge det anstaltens innehafvare att jämte bevis om besiktningen till generaltullstyrelsen ingifva bestyrkta kopior af fastställda kartor och ritningar öfver anläggningen äfvensom styrkt afskrift af tillhörande beskrifningar.

§ 8.

1. På förslag af generaltullstyrelsen äger Konungen att i enlighet med denna förordning och öfriga gällande föreskrifter meddela de närmare bestämmelser i fråga om fartygs- och godstrafiken till och från frihamn, som äro erforderliga för bevarande af kronans rätt och för vinnande af ordning och säkerhet inom frihamnen.

2. För frihamn skall finnas särskildt reglemente, innefattande bestämmelser angående de tider, då frihamnen skall hållas öppen och

då tullexpedition där skall äga rum; angående behörighet att förrätta arbete inom frihamnen; samt angående persontrafiken till och från densamma.

Sådant reglemente skall efter förslag af frihamnens innehafvare fastställas af Konungen; och meddelas däri tillika de särskilda föreskrifter, som pröfvas vara erforderliga utöfver hvad i denna förordning eller eljest är i fråga om frihamnens drift stadgadt.

§ 9.

Afgift för begagnande af byggnad, magasinsrum eller upplagsplats inom frihamn eller af där befintliga anordningar skall utgå enligt taxa, som fastställles i Stockholm af öfverståthållareämbetet och å annan ort af Konungens befälningshafvande, hvarje gång för en tid af fem år.

Ansökning om fastställelse å förslag till taxa göres af frihamnens innehafvare, där han äger föfoga öfver byggnad, magasinsrum, upplagsplats eller anordning, för hvilken taxan är afsedd, men i motsatt fall af den, som i egenskap af innehafvare skall uppbära de afgifter, hvilka genom taxan bestämmas. Ansökningen skall vara åtföljd af uppgift såväl å anläggnings- och driftkostnader för byggnad, magasinsrum, upplagsplats eller anordning, för hvilken taxan är afsedd, som ock å beräknade kostnader för uppbörden af de genom taxan bestämda afgifter.

Förnyelse af taxan skall sökas af den, som, enligt hvad ofvan sagts, äger begära fastställelse å taxan; och skall vid ansökningen fogas för dess bedömande nödigt räkenskapssammandrag för senast förflutna fyra år.

§ 10.

För frihamn skall finnas en, på förslag af frihamnens innehafvare, af generaltullstyrelsen godkänd föreståndare, hvilken har att öfvervaka iakttagandet af de för frihamnen gällande föreskrifter och är behörig att tala och svara i alla angelägenheter, som röra frihamnen.

§ 11.

Tillstånd till frihamns öppnande för användning meddelas af generaltullstyrelsen, som därom utfärdar allmän kungörelse.

§ 12.

Inom frihamn må byggnad eller lägenhet icke upplätas till eller användas såsom bostad; dock att härbärg för den vid frihamnen anställda tullbevaknings- och arbetspersonalen må i särskild byggnad anordnas.

§ 13.

För rättighet att inom frihamn idka industriell verksamhet fordras särskildt tillstånd af Konungen; skolande i ansökning om tillstånd till utövande af sådan verksamhet uppgift lämnas om arten af den verksamhet, sökanden afser att inom frihamnen idka. Dylikt tillstånd må ej afse vare sig boktryckerirörelse eller annan verksamhet, som i följd af gynnsammare produktionsvillkor är ägnad att å den inhemska marknaden afsevärdt skada inom riket annorstädes än i frihamn drifven enahanda verksamhet, ej heller verksamhet af beskaffenhet att kunna medföra fara eller olägenhet för anstalten eller där intagna varor.

§ 14.

Inom frihamn må ej idkas detaljförsäljning af därstädes befintliga varor; dock må efter särskildt tillstånd af Konungen försäljning af proviantartiklar och andra skeppsförnödenheter äga rum under de villkor, som af Konungen föreskrifvas.

§ 15.

Inom frihamn må till förtäring eller eljest till personligt bruk icke användas utländska varor af tullpliktigt slag, med mindre de förut blifvit i riket behörigen införtullade, likasom ej heller sådana svenska varor, för hvilka restitution af tull- eller tillverkningsafgifter blifvit vid varornas intagande i frihamnen ifrågasatt; besättning å fartyg i frihamn dock obetaget att ombord förbruka äfven oförtullade proviantartiklar, som, enligt hvad i § 14 sägs, inköpts inom frihamnen, eller som i fartyget dit medförts.

§ 16.

1. I frihamn må införas såväl tullpliktigt som förtulladt och tullfritt gods, med undantag af:

a) brännvin och sprit af säd, potatis eller andra jordfrukter, så framt varan ej skall inom frihamnen användas vid beredning af andra tillverkningar;

b) varor, som enligt gällande föreskrifter till förekommande af smittosamma sjukdomar å människor eller djur eller af annan dylik anledning äro till införsel i riket förbjudna eller endast under iakttagande af vissa försiktighetsmått få införas; och

c) explosiva varor, eldfarliga oljor eller därmed jämförliga vätskor, frätande syrur samt andra varor, som äro af beskaffenhet att kunna medföra fara eller olägenhet för frihamnen eller där intagna varor;

dock att eldfarliga oljor och därmed jämförliga vätskor äfvensom sprit må under de särskilda villkor, som af Konungen bestämmas, kunna införas i frihamn för att därstädes användas för åstadkommande af drifkraft eller för belysningsändamål.

Hvad här är sagdt utgör ej hinder för att fartyg, som innehar till införsel i frihamn förbjudet gods, må, där sådant ej strider mot eljest meddelade bestämmelser, ingå i frihamn, under villkor att godset där ej lossas eller i annat fartyg omlastas; kunnande dock i särskildt fall tillstånd till omlastning för återutförsel meddelas af vederbörande tullförvaltning.

2. Uppstår tvifvel, huruvida varor i obrutna omslag äro af den beskaffenhet, att de få i frihamn införas, äge vederbörande tulltjänsteman att, där erforderlig upplysning ej kan annorledes vinnas, låta bryta omslagen.

§ 17.

Tillträde till frihamn vare förbjudet för

a) däckadt fartyg, hvars dräktighet icke öfverstiger fyrtio ton, och öppen båt, utom för dylika farkoster, som under de särskilda villkor, Konungen bestämmer, användas för forsling af gods inom frihamn eller emellan frihamn och tullhamn i eller vid samma stapelstad eller för bogsering af fartyg till och från frihamn eller inom sådan hamn; och

b) annat fartyg, än ofvan nämnts, då detsamma till någon del innehar last, destinerad till inrikes ort, som icke är frihamn, och fartyget icke ankommer direkt från utrikes ort eller annan svensk frihamn,

§ 18.

1. Sjövägen må varustransport emellan två frihamnar eller emellan frihamn och annan inrikes ort endast verkställas af fartyg, som är till kustfart inom riket berättigadt.

2. Landvägen kan gods från frihamn införas:

för utförsel sjövägen från den stapelstad, i eller vid hvilken frihamnen är belägen, till utrikes ort eller annan svensk frihamn, äfvensom landvägen till Norge;

för omedelbar transitförsändning till annan stad, som åtnjuter transitupplagsrätt;

för uppläggning å nederlag på samma ort; samt efter förtullning eller till fri disposition.

§ 19.

1. Förtullning af gods, som införes från frihamn, skall ske efter de taxor och författningar, som äro gällande, då införseln äger rum.

2. Varor, beträffande hvilka i tulltaxan stadgas, att afdrag i vikten ej skall göras för askar, fodral, omslag, kartor m. m., må icke från frihamn uttagas för uppläggning å nederlag, med mindre de äro emballerade på sådant sätt, som eljest vid införsel af enahanda varor är brukligt. Ej heller må dylika varor, med mindre emballeringen är på nämnda sätt verkställd, från frihamn uttagas för att efter förtullning införas i landet, så framt de icke äro vid förtullning från frihamn underkastade särskild förhöjd tullafgift.

3. Införsel från frihamn af gods i sådana kvantiteter och under sådana omständigheter i öfrigt, att bestämmelsen i § 14 uppenbarligen komme att därigenom kringgås, må icke medgifvas.

§ 20.

1. Direkt utförsel landvägen till frihamn af nederlags- och transitupplagsgoods likasom ock af annat oförtulladt gods äfvensom af gods, för hvilket restitution af tull- eller tillverkningsafgifter ifrågasättes, må endast äga rum från den stapelstad, i eller vid hvilken frihamnen är belägen.

2. Af emballeradt oförtulladt gods må ej till frihamn utföras mindre än helt kolly, sådant det från utrikes ort eller annan svensk frihamn inkommit eller från nederlag eller transitupplag uttagits.

§ 21.

Den, som inom frihamn idkar sådan försäljning, som i § 14 är förbjuden, eller i frihamn inför eller omlastar gods emot stadgandena i § 16 mom. 1, straffes, där ej förbrytelsen är enligt allmän lag eller särskild författning med högre straff belagd, med böter från och med ett hundra till och med ett tusen kronor; och skall det gods, hvarmed sådan oloflig befattning tagits, vara förverkadt.

§ 22.

Innehafvare af byggnad, magasinrum eller upplagsplats inom frihamn, som blifvit förvunnen till förbrytelse, hvarom i § 21 sägs, hafve för alltid förverkat rätt att inom frihamn innehafva eller begagna byggnad, magasinrum eller upplagsplats och vare skyldig att genast utrymma sitt lager.

Lag samma vare ock om den, som blifvit förvunnen till oloflig varuinförsel, enligt hvad i tullstadgan sägs.

§ 23.

Bryter någon, utom i de fall, hvarom här ofvan särskildt sägs, mot hvad enligt denna förordning är angående frihamn stadgadt, straffes, där ej förbrytelsen är enligt allmän lag eller särskild författning med högre straff belagd, med böter från och med tjugufem till och med fem hundra kronor.

Sker det af innehafvare af byggnad, magasinrum eller upplagsplats inom frihamn eller af föreståndare för frihamn, vare minsta bot ett hundra kronor.

§ 24.

Beträdes föreståndare för frihamn med förbrytelse, hvarom förmäles i § 21 eller § 23, eller underlåter han den tillsyn, honom enligt § 10 åligger, varde han från befattningen skild; och må han ej vidare såsom föreståndare godkännas.

§ 25.

Af böter, som ådömas enligt denna förordning, tillfalle hälften kronan och hälften tullstatens enskilda pensionsinrättning. På enahanda sätt fördelas ock försäljningsbelopp för gods, förverkadt enligt § 21.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, förvandlas de enligt allmän strafflag.

§ 26.

Mål rörande öfverträdelser af denna förordning upptagas och aflömas af den domstol, på hvars handläggning mål angående inom orten begångna öfverträdelser af tullförfattningarna ankomma.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1908; dock att tillstånd till frihamns öppnande för användning icke må meddelas att gälla tidigare än efter utgången af år 1910.
